Pedagogická koncepce ANIMA

Obsah

1. **Kdo jsme a naše vize**
    - Naše vize
    - Čtyři opěrné body Animy
    - Zázemí a okolní prostředí
2. **K jaké samostatnosti dítě provázíme**
    - Klíčové kompetence
3. **Jak se u nás děti učí**
    - Rytmus a organizace práce
4. **Co se děti v Animě učí**
    - Jazykový rozvoj
    - Matematika a logické myšlení
    - Anglický jazyk
    - Svět kolem nás
    - Kreativní výchova a praktické činnosti
    - Hudební rozvoj
    - Pohybový rozvoj a výchova ke zdraví
    - Digitální svět: informatika a mediální výchova
5. **Osobnostní rozvoj a společné soužití**
    - Samostatnost v každodenních drobnostech
6. **Příroda a environmentální udržitelnost**
    - Kolo roku
7. **Jak sledujeme pokrok a poskytujeme podporu**
    - Zpětná vazba a práce s chybou
    - Portfolio a sebehodnocení
    - Různé tempo a potřeby dětí
8. **Rodina a komunita**
    - Vzájemnost v praxi
    - Odpolední čas
9. **Jak vyhodnocujeme naši práci**
    - Jak se učí a vyhodnocuje tým

Jak u nás děti rostou a učí se

Tento průvodce přibližuje rodičům, co je pro nás ve vzdělávání důležité, jak s dětmi pracujeme a jak sledujeme jejich pokrok. Týmu slouží jako společná opora pro plánování výuky. Příklady zachycují typické způsoby práce; konkrétní témata a výstupy se mohou podle věku, skupiny a školního roku měnit.

Položka	**Informace**
Název	ANIMA komunitní škola
Provozovatel	Děti lužního lesa, z. s.
Zakladatelky	Ing. Anna Šebestová, Ing. Marcela Hyková a Mgr. Ivana Teslíková
Koordinátorka ANIMY	Ing. Anna Šebestová
Kontakt	anima.komunitniskola@gmail.com
Vznik a zpracování	ANIMA vznikla jako navazující projekt spolku Děti lužního lesa. Koncepci připravil a v září 2026 společně revidoval tým ANIMY.
Východiska	Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, vzdělávací plán kmenové školy SOFISA a vlastní zkušenost z každodenní práce s dětmi.

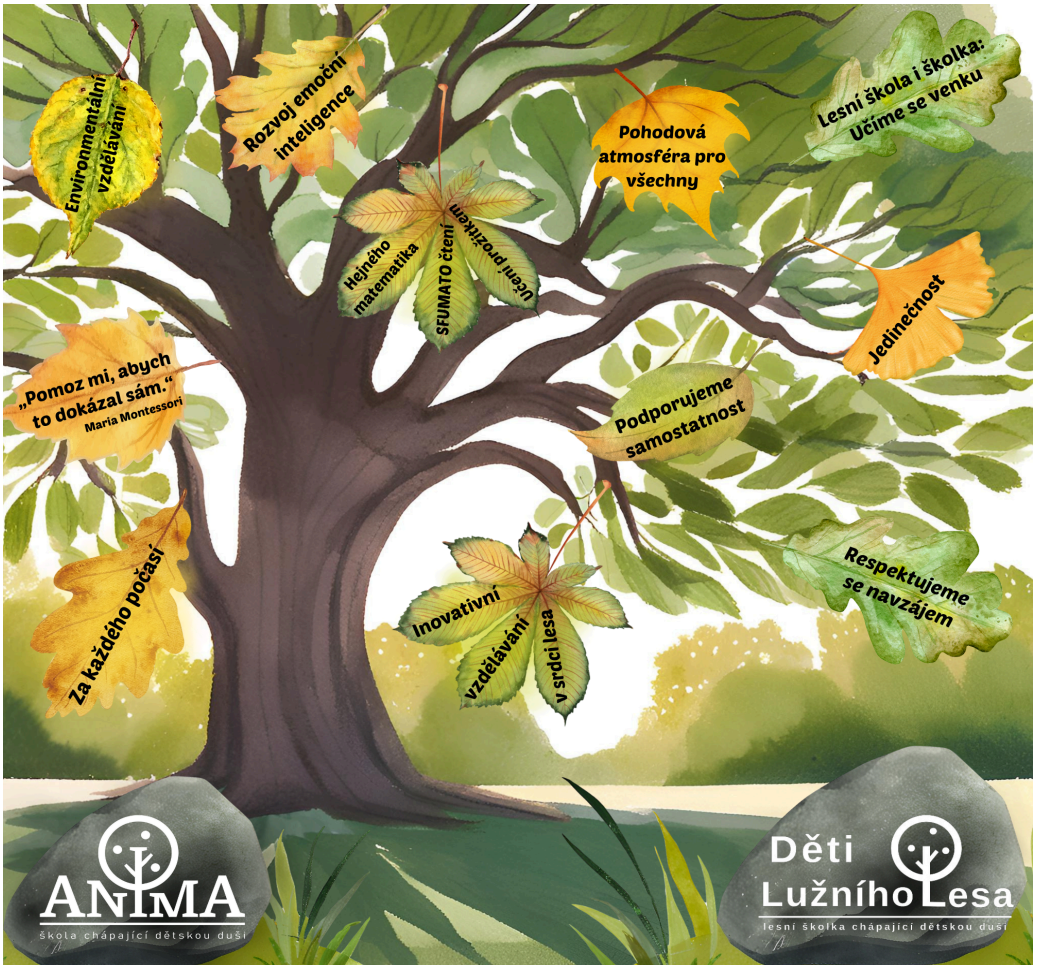
1 Kdo jsme a naše vize

ANIMA je komunitní vzdělávací projekt v Poděbradech pro děti od 1. do 5. ročníku. Děti se vzdělávají v režimu individuálního vzdělávání. ANIMA není školou zapsanou v rejstříku škol a školských zařízení; tato koncepce popisuje náš pedagogický přístup a není formálním školním vzdělávacím programem.

Název Anima znamená duše. Dítě vnímáme jako celou osobnost: zajímá nás, čemu rozumí, co ho motivuje, jak se cítí a jak vychází s ostatními. Chceme být bezpečným místem, kam děti chodí s radostí a kde získávají pevné základy pro další vzdělávání. V malých skupinách propojujeme soustavné učení se zkušeností, tvořivostí, vztahy a pravidelným kontaktem s přírodou.

Naše vize

Provázíme děti k samostatnosti, odpovědnosti a schopnosti učit se. Stavíme na bezpečí, respektu, důvěře a srozumitelných hranicích. Dáváme prostor otázkám, vlastnímu řešení a tvořivosti, zároveň držíme vzdělávací cíle a pravidelně upevňujeme základní dovednosti.

Naše vize – společná vize lesního klubu Děti lužního lesa a komunitní školy ANIMA

Čtyři opěrné body Animy

Kdo	Jeho role v našem společném fungování
Dítě	Ptá se, zkouší, učí se poznávat své možnosti a postupně přebírá odpovědnost za práci i jednání.
Průvodce	Plánuje výuku, vysvětluje, drží cíle a bezpečné hranice. Sleduje pokrok dítěte a poskytuje mu zpětnou vazbu.
Rodina	Přináší znalost dítěte, sdílí důležité informace a podporuje jeho učení i postupné osamostatňování.
Komunita	Dává prostor ke spolupráci, vzájemné pomoci a péči o společné prostředí. Každý z ní čerpá a zároveň do ní přispívá.

Zázemí a okolní prostředí

ANIMA sídlí v areálu Na Střelnici na okraji Poděbrad. Děti využívají vytápěné vnitřní prostory se třídami, relaxačním zázemím, toaletami a místem pro pomůcky, jídlo i odpočinek. Starší děti se učí také ve dvou propojených vytápěných stavebních buňkách, které jsou obložené dřevem a vytvářejí příjemné pracovní prostředí.

Součástí areálu je zahrada, venkovní učebna, altánek, herní a pohybové prvky, OCR hřiště, ohniště, záhony a zázemí pro zvířata. V docházkové vzdálenosti máme lužní les, Labe, louky i městské kulturní a vzdělávací instituce. Můžeme proto přirozeně střídat soustředěnou práci uvnitř, výuku venku, pohyb, praktické činnosti a výpravy za poznáním.

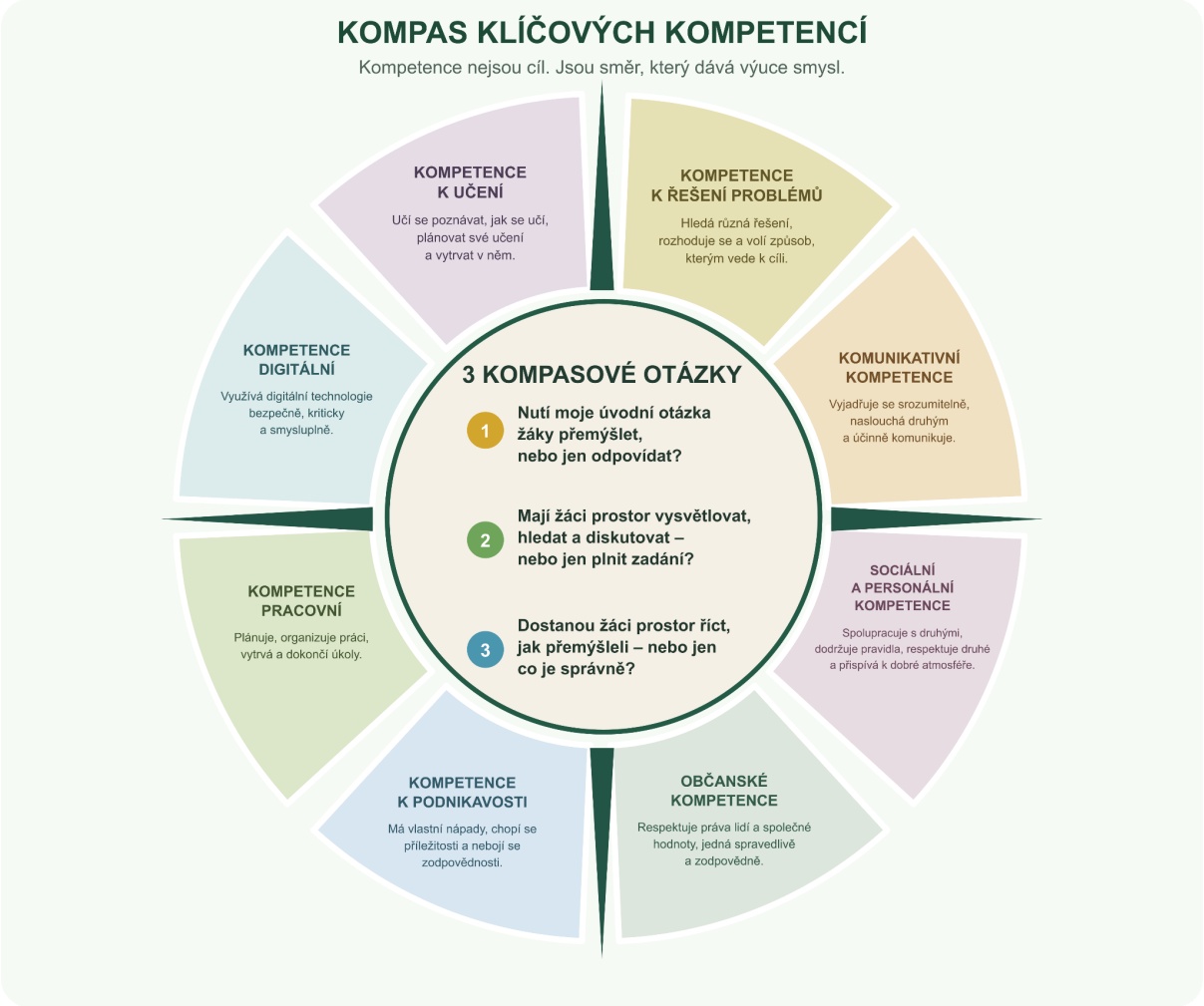

Příklad našeho vnitřního a venkovního zázemí.

ANIMA a lesní klub Děti lužního lesa tvoří jednu organizaci a sdílenou komunitu. Děti z lesního klubu tak mohou postupně poznávat prostředí školy, starší děti i část průvodců. Přechod do první třídy je pro ně přirozenější; zároveň jsou v ANIMĚ vítané i děti z jiných školek a adaptační proces vždy přizpůsobujeme konkrétnímu dítěti.

2 K jaké samostatnosti dítě provázíme

Přejeme si, aby děti rozuměly tomu, co se učí, a dokázaly své znalosti použít. Vedle čtení, psaní a počítání proto rozvíjíme dovednosti potřebné pro každodenní život. Klíčové kompetence se utvářejí napříč předměty, při společných projektech i při řešení běžných situací.

Kompas klíčových kompetencí ukazuje směry, které rozvíjíme napříč předměty i každodenním soužitím.

Zdroj: Kompas klíčových kompetencí

Míra samostatnosti roste postupně. Mladší děti potřebují jasné zadání, názorné pomůcky a společný nácvik. Starší děti dostávají více prostoru pro vlastní plánování, kontrolu práce a prezentaci výsledků. Rozhodující je také připravenost konkrétního dítěte.

Před přechodem na další stupeň vzdělávání chceme upevnit zejména porozumění zadání, základní učivo, pracovní návyky a schopnost včas požádat o podporu. Dětem pomáháme přemýšlet i o tom, jaké prostředí jim pro další učení vyhovuje.

3 Jak se u nás děti učí

Průvodce volí způsob práce podle cíle, věku a potřeb skupiny. Střídáme společné vysvětlení, samostatnou práci i spolupráci. Používáme učebnice a pracovní sešity, vlastní zápisy, pomůcky, pohyb a skutečné situace z okolí.

Způsob učení	Jak vypadá v praxi
Porozumění a procvičování	Nové učivo vysvětlujeme a opakovaně upevňujeme. Děti čtou, píší, počítají, pracují v sešitech a vracejí se k tomu, co ještě potřebují zvládnout.
Od zkušenosti k zápisu	Děti manipulují s předměty, stavějí a krokují. Zkušenost převádějí do slov, čísel, tabulek a nákresů.
Témata a projekty	Společné téma propojí několik oblastí. Projekt má konkrétní výsledek, na jehož přípravě a podobě se děti podílejí.
Pozorování a pokusy	Děti sledují změny, porovnávají, kladou otázky a zkoušejí jednoduché pokusy. Průvodce jim pomáhá pojmenovat, co zjistily.
Spolupráce	Ve dvojicích a skupinách si děti rozdělují úkoly, vysvětlují postupy a domlouvají se na společném výsledku.
Přiměřená volba a podpora	Podle zadání lze volit téma, pomůcku nebo náročnost. Společný cíl doplňujeme individuálním tempem a potřebnou dopomocí.

Jak to vypadá v praxi Při tematických projektech, například farmářských trzích, mladší děti připravují výrobky, cedulky a nákupní seznamy. Rozměňují peníze, nakupují podle zadání a domlouvají se v týmu. Čtení a psaní tak spojují s počítáním a rozhodováním.
Jak to vypadá v praxi Při projektu OCR hřiště starší děti vybíraly prvky, porovnávaly ceny a řešily rozpočet. Podílely se také na přípravě materiálu a úpravě okolí. Zažily návaznost plánování na skutečný výsledek.

Rytmus a organizace práce

Rozvrh dává týdnu předvídatelný rámec. Podobu činností upravujeme podle výukového plánu, soustředění dětí a výprav. Předměty mají prostor pro soustavnou práci i pro propojení do témat. Součástí dne jsou přestávky, pohyb a odpočinek.

Děti se učí ve věkově smíšených třídách, zpravidla v dvojročích. Společné téma může skupinu spojovat, zatímco zadání, pomůcky a očekávaný výstup odpovídají ročníku a aktuálním dovednostem dítěte. Smíšená skupina přirozeně nabízí učení od spolužáků: mladší vidí dosažitelné vzory a starší si při vysvětlování upevňují vlastní porozumění. Děti si zkoušejí pomoc, vedení i přijetí podpory, rozvíjejí empatii a vnímají rozdílné tempo jako běžnou součást skupiny.

Tyto přínosy nevznikají automaticky. Průvodce proto promyšleně střídá práci celé skupiny, menších ročníkových skupin, dvojic i jednotlivců. Díky stabilitě dvojročí mohou vztahy i společné návyky růst delší dobu a děti postupně přebírat nové role.

4 Co se děti v Animě učí

Obsah rozvíjíme postupně od základních dovedností k samostatnému použití. Ve věkově smíšených skupinách může být společné téma, zatímco zadání a náročnost se liší. Následující přehled představuje vzdělávací obsah; konkrétní organizaci uvádí aktuální rozvrh.

Jazykový rozvoj

V Jazykové rozvoji rozvíjíme čtení s porozuměním, psaní, pravopis a vyjadřování. Počáteční čtení opíráme o metodu Sfumato. Děti pracují s dechem a hlasem, tvarem úst, sluchem a podobami písmen. Písmena modelují, skládají nebo znázorňují pohybem a postupně je spojují při čtení. Od začátku poslouchají příběhy, předvídají jejich pokračování a pracují s významem textu.

Psaní předchází uvolňování ruky a grafomotorika. Věnujeme pozornost úchopu, sezení i orientaci na stránce. Ve vyšších ročnících přibývají delší vlastní texty, jazyková pravidla, vyhledávání informací a samostatná kontrola. Součástí práce jsou také diktáty a cílené procvičování.

Jak to vypadá v praxi Mladší děti podle přečtených vět dokreslují obrázek. Starší si vedou čtenářské deníky a představují vybrané knihy ostatním. Obě činnosti pomáhají zjistit, zda dítě textu rozumí a dokáže o něm vlastními slovy mluvit.

Matematika a logické myšlení

V matematice využíváme Hejného metodu. Děti pracují s krychlovými stavbami, krokováním, vláčky, pyramidami a dalšími prostředími, specifickými pro tuto metodu. Objevují vztahy a zákonitosti, utvářejí si konkrétní představy, porovnávají různá řešení a vysvětlují své myšlenkové postupy. Názornou zkušenost postupně převádějí do matematického zápisu.

Zároveň pravidelně procvičují početní operace, písemné algoritmy, slovní úlohy, měření a geometrii. Pomůcky používají podle cíle úkolu a své potřeby. Učí se kontrolovat výsledek i přesnost zápisu.

Dvanáct principů Hejného metody

Dvanáct principů nepopisuje další učivo, ale způsob, jakým děti matematiku poznávají a jakou roli při tom má průvodce:

1. **Budování schémat —** nové poznatky se připojují k tomu, co dítě už zažilo a chápe. Postupně si vytváří vnitřní představu, ke které se může vracet.
2. **Práce v prostředích —** děti se opakovaně vracejí ke známým matematickým světům, například ke krokování, autobusu, pyramidám, vláčkům nebo krychlovým stavbám. V bezpečně známém příběhu objevují stále náročnější vztahy.
3. **Prolínání témat —** počet, geometrie, logika i práce s daty se propojují. Dítě tak nevnímá matematiku jako izolované kapitoly, ale jako síť souvislostí.
4. **Rozvoj osobnosti —** dítě se učí rozhodovat, vysvětlit svůj postup, naslouchat jinému řešení a nést odpovědnost za vlastní práci.
5. **Skutečná motivace —** chuť řešit úlohu vyrůstá ze srozumitelné situace, zvědavosti a radosti z objevu, ne pouze z odměny nebo známky.
6. **Reálné zkušenosti dítěte —** matematika navazuje na pohyb, manipulaci, hry, nakupování, stavění a další situace, které dítě zná z běžného života.

7. **Radost z matematiky —** zvládnutá výzva a vlastní „aha“ moment pomáhají budovat zdravé sebevědomí a dobrý vztah k matematice.
8. **Vlastní poznatek —** průvodce nedává vždy hotový postup. Otázkami, pomůckami a vhodnou úlohou vede dítě k tomu, aby pravidlo samo objevilo a rozumělo mu.
9. **Role učitele: průvodce a moderátor —** průvodce připravuje prostředí, klade otázky, sleduje porozumění a pomáhá skupině porovnávat různá řešení.
10. **Práce s chybou —** chyba není selhání, ale informace o způsobu přemýšlení. Děti ji hledají, vysvětlují, opravují a učí se z ní.
11. **Přiměřené výzvy —** úloha má být dosažitelná, ale ne samozřejmá. Náročnost lze odstupňovat tak, aby dítě mohlo zažít pokrok a současně se dál rozvíjelo.
12. **Podpora spolupráce —** děti sdílejí strategie, argumentují a učí se od rozdílných postupů spolužáků. Spolupráce nenahrazuje vlastní přemýšlení, ale prohlubuje je.

Procvičování, přesný zápis a zvládnutí početních postupů zůstávají důležité. Navazují však na porozumění, aby dítě vědělo nejen jak postupovat, ale také proč daný postup funguje.

Zdroj a další informace: H-MAT, Dvanáct klíčových principů Hejného metody (h-mat.cz/principy).

Jak to vypadá v praxi Prvňáci při stavění z krychlí poznávají komín i podlaží, a upevňují si matematické představy s pojmy, druháci stavějí podle určeného zápisu. Starší děti zakreslují pohledy z různých stran a rekonstruují stavbu podle plánu. Podobná činnost tak může růst s jejich dovednostmi.

Anglický jazyk

Angličtinu zařazujeme od první třídy. Mladší děti se učí prostřednictvím poslechu, písní, pohybu, obrázků a krátkých rozhovorů. Postupně přibývá čtení, psaní a práce s jazykovými pravidly. Používáme učebnice a navazující materiály odpovídající úrovni skupiny.

Jak to vypadá v praxi Starší děti píší skutečnému adresátovi, například partnerské třídě nebo dětem v zahraničí. Při vyprávění o sobě a našich tradicích má angličtina konkrétní účel. V minulých letech takto pracovaly například s partnerskou školou na Tchaj-wanu a s dopisem z Kanady.

Svět kolem nás

Poznáváme přírodu, lidské tělo, místo, kde žijeme, společnost a historii. Pracujeme s knihami, mapou, časovou osou a dalšími zdroji. Výpravy a pozorování doplňujeme vlastními zápisy a kresbami. Témata se vracejí ve větší hloubce a souvisejí také s ročními obdobími a tradicemi.

Jak to vypadá v praxi Mladší děti při tématu vody provádějí pokusy a podle možností navštěvují vodárnu nebo okolí řeky. Starší při historických tématech tvoří časovou osu, mapu souvislostí nebo lapbook. Zážitek a informace tak dostávají podobu, ke které se děti mohou vracet.

Kreativní výchova a praktické činnosti

Děti kreslí, malují, modelují a zkoušejí různé materiály, techniky a pracovní postupy. Poznávají také výtvarná díla při návštěvách galerií. Při tvoření hledají vlastní vyjádření, plánují práci a učí se ji dokončit. Praktické činnosti zahrnují práci se dřevem, šití, vaření nebo přípravu kulis a výzdoby. Součástí je bezpečné zacházení s pomůckami a nástroji.

Hudební rozvoj

Zpíváme, pracujeme s dechem, výslovností a rytmem. Děti se seznamují s notovým zápisem, hudebními nástroji a dějinami hudby. Ve výuce využívají například flétny, melodické zvonky, rytmické nástroje a boomwhackers. Společná hra učí naslouchat celku a sladit vlastní part s ostatními. Hudební zkušenost rozšiřují koncerty a příprava vystoupení.

Pohybový rozvoj a výchova ke zdraví

V průběhu roku děti absolvují vedené lekce na našem OCR hřišti s lektorem, plavání v bazénu a zimní bruslení na stadionu. Doplňuje je pohyb v přírodě, hry, výpravy a další pohybové aktivity. Rozvíjíme koordinaci, obratnost, vytrvalost a spolupráci s ohledem na možnosti jednotlivých dětí. Věnujeme se také péči o tělo, hygieně, odpočinku, dopravní bezpečnosti a prevenci úrazů.

Digitální svět: informatika a mediální výchova

Praktickou práci s technologiemi propojujeme s porozuměním médiím a bezpečným chováním online. Ve 4. a 5. ročníku rozvíjíme práci se soubory a složkami, úpravu textu, sdílení s vhodným oprávněním a tvorbu prezentace. Děti pracují také s daty v tabulkách a grafech, jednoduchými modely a blokovým programováním; program zkoušejí, hledají chybu a upravují řešení. Dovednosti mají umět přenášet mezi různými programy a využít i na druhém stupni. Zařízení zapojujeme tam, kde pomáhají tvořit nebo porozumět; část výuky probíhá hrou a diskuzí bez obrazovky.

Děti se učí chránit osobní údaje, komunikovat ohleduplně ve skupinových chatech a při nepříjemné situaci požádat dospělého o pomoc. Rozlišují informaci, názor a reklamu, zkoumají autora, datum a důkazy a porovnávají zdroje. Poznávají principy algoritmů a učení AI, její chyby a potřebu ověřování výstupů. Mluvíme také o tom, že chatbot nenahrazuje lidské vztahy.

Jak to vypadá v praxi Internetovou síť znázorňujeme venkovní hrou a principy programování zkoušíme například ve Scratchi. V závěrečném projektu děti vyhledají a ověří informace, uvedou zdroje, vytvoří prezentaci a představí ji spolužákům. Podrobnou návaznost témat a používané nástroje zachycuje plán Digitální svět.

Osobnostní rozvoj je součástí rozvrhu i běžného společného života. Jeho konkrétní podobu popisuje následující kapitola.

5 Osobnostní rozvoj a společné soužití

Děti se učí rozpoznat emoce, vyjádřit potřeby a vnímat druhé. Pomáhají jim příběhy, emoční karty, komunikační kruhy a modelové situace. Mluvíme také o konkrétním dění ve skupině: jak někoho přizvat do hry, jak odmítnout bez ubližování nebo jak se dohodnout na společném úkolu.

Pravidla chrání bezpečí, důstojnost a možnost soustředit se na učení. Dětem vysvětlujeme jejich smysl a zapojujeme je do dohod přiměřených jejich věku. Průvodci drží hranice, zastavují nevhodné chování a pomáhají dětem hledat nápravu. Při opakovaných nebo závažnějších potížích spolupracují s rodinou; konkrétní postupy upravují provozní a navazující interní dokumenty.

Jak to vypadá v praxi Při práci se semaforem mladší děti rozlišují, zda úkol zvládnou samy, poradí se s kamarádem, nebo potřebují průvodce. Učí se poznat svou potřebu podpory a vhodně o ni požádat.

Jak to vypadá v praxi S příběhy Emušáků a Ferdy děti pojmenovávají radost, zvědavost, důvěru a odvahu stejně jako strach, smutek, hněv či osamělost. Učí se, že žádná emoce není sama o sobě špatná; důležité je rozpoznat ji a hledat bezpečný způsob, jak s ní zacházet. V běžných situacích nacvičují respektování STOP/DOST. Starší děti při řešení modelových situací vysvětlují, proč určité jednání považují za závažné.

Samostatnost v každodenních drobnostech

Dítě si připravuje a uklízí pomůcky, pečuje o své místo a přispívá k chodu skupiny. Pomoc mladším, péče o zvířata nebo třídní služby mu dávají zkušenost, že jeho práce má význam pro ostatní. Při závěrečné reflexi může pojmenovat, co se podařilo a co chce příště udělat jinak.

6 Příroda a environmentální udržitelnost

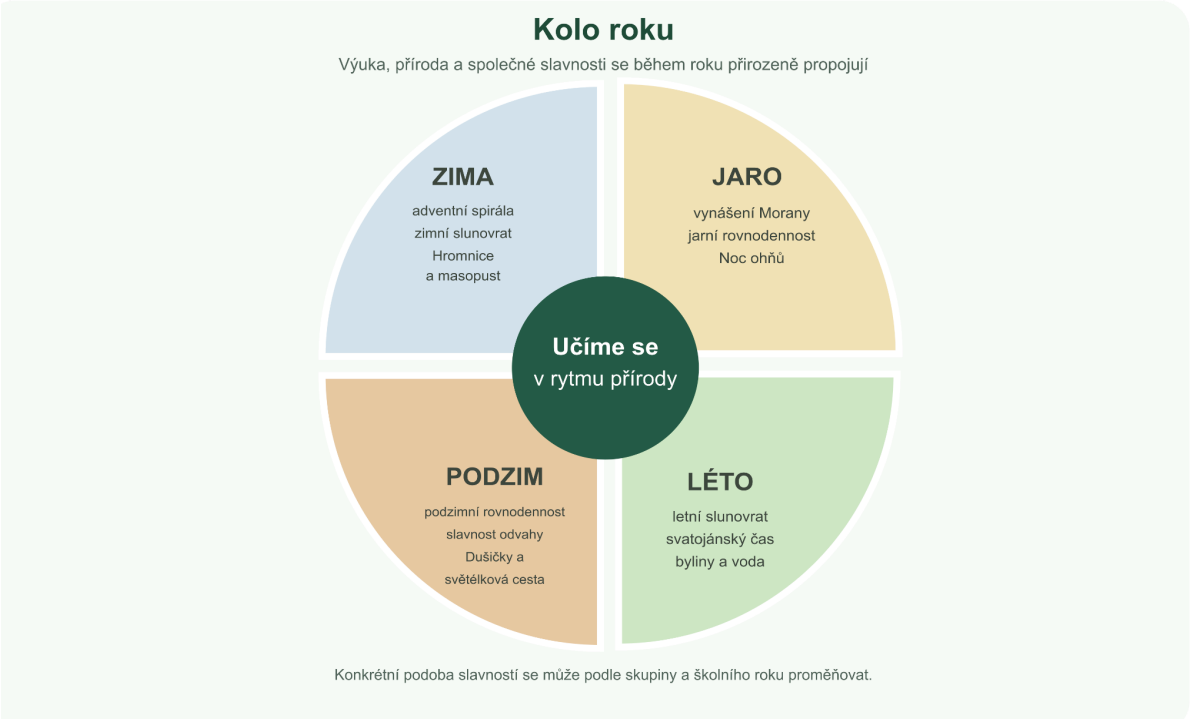
Zahrada, les a okolí Labe jsou pravidelnou součástí našeho vzdělávacího prostředí. Venku poznáváme rostliny a živočichy, sledujeme změny počasí a ročních období. Učíme se zde také matematiku, jazyk, orientaci a praktické dovednosti. Prostor má pohyb, volná hra i pozorování.

Zkušenost propojujeme s pojmenováním a záznamem. Děti kreslí, porovnávají, používají knihy a informační karty. Při jednoduchých pokusech zkoumají jevy, které potkávají kolem sebe. Tyto činnosti obsahují prvky badatelského učení; jejich rozsah závisí na tématu a skupině.

Vztah k přírodě rozvíjíme péčí o zahradu, zvířata a společné okolí. Mluvíme o vodě, odpadu a spotřebě materiálů. Děti třídí odpad, podílejí se na úklidu a hledají, jak věci znovu využít. Chceme, aby rozuměly důsledkům rozhodnutí a dokázaly hledat šetrnější řešení.

Kolo roku

Roční období nejsou jen tématem v učebnici, ale přirozenou osnovou části společného života. Sledujeme proměny světla, počasí, rostlin a živočichů a propojujeme je s vybranými staršími tradicemi a slavnostmi. Rovnodennosti, slunovraty, Dušičky, adventní spirála, Hromnice, vynášení Morany nebo Noc ohňů dávají dětem možnost vnímat čas v souvislostech, tvořit, zpívat, vyprávět příběhy a sdílet společný rituál. Nejde o výuku náboženství; pracujeme s kulturním, přírodním a komunitním významem tradic.

Jak to vypadá v praxi Děti vysévají semínka a sledují růst rostlin, při poznávání ekosystémů zkoumají okolí vody a podle tématu pracují s mikroskopem. Pozorování doplňují nákresy, myšlenkovými mapami a zápisy. Při slavnostech připravují výzdobu, oheň, hudbu nebo stanoviště a propojují poznávání přírody se společným prožitkem.

7 Jak sledujeme pokrok a poskytujeme podporu

Zpětná vazba a práce s chybou

Hodnocení má dítěti, průvodci i rodičům pomoci poznat, co dítě zvládá, čemu rozumí a jaký bude další krok. Zpětnou vazbu vztahujeme ke konkrétní práci a postupu. Chyba ukazuje, k čemu je potřeba se vrátit; hledáme její příčinu a zkoušíme opravu.

Podklady získáváme pozorováním, rozhovory, z pracovních sešitů, samostatných úkolů, prezentací a opakovacích testů. Hlavní oporou je slovní zpětná vazba, která vysvětluje, co výsledek znamená a co dále procvičit. Přibližně od 3. ročníku mohou být některé písemné práce vyjádřené také body a později procenty. Jakmile děti procentům rozumějí, učí se z nich vyčíst, jakou část úkolu zvládly a kde se potřebují zlepšit. Body ani procenta nenahrazují popisnou zpětnou vazbu. Průběžné a souhrnné slovní hodnocení v Animě odlišujeme od formálního hodnocení v kmenové škole.

U důležitějších úkolů dětem předem říkáme, podle čeho poznáme dobře odvedenou práci. Kritéria přizpůsobujeme věku: může jít například o srozumitelnost textu, správnost postupu, uvedení zdrojů nebo spolupráci. Hodnocení učení oddělujeme od hodnocení chování; obě oblasti pojmenováváme konkrétně.

Portfolio a sebehodnocení

Děti si ukládají práce a učí se o nich mluvit. Portfolio není jen sbírkou listů: dítě si přiměřeně věku vybírá ukázky, porovnává starší a novější práci a vysvětluje, v čem se posunulo a co chce trénovat. Sebehodnocení zařazujeme od prvních ročníků v jednoduché podobě a postupně je zpřesňujeme. Pomáhají mu čtenářské deníky, strom dovedností, mapy učiva a další přehledy.

Rodiče získávají přehled prostřednictvím dokumentu Co se děje ve škole, konzultací a trojlístků. Při trojlístku se setkává dítě, rodič a průvodce; společně mluví o učení i o tom, jak se dítěti ve skupině daří. Standardně jsou trojlístky plánované dvakrát za školní rok.

Plánování výuky opíráme o očekávané výstupy kmenové školy. Tým si průběžně hlídá, kde se daná dovednost rozvíjí, jaký výstup dítěte ji může doložit a jaký má být další krok. V 5. ročníku věnujeme zvýšenou pozornost připravenosti na další vzdělávání a předávání podkladů kmenové škole.

Různé tempo a potřeby dětí

Podle cíle práce nabízíme názornou pomůcku, více času, kratší nebo jinak strukturované zadání, klidnější pracovní místo či průběžnou dopomoc. Takové mírnější úpravy a individuální přístup dokážeme v malé skupině běžně zajistit. Pro děti, které potřebují větší výzvu, zařazujeme rozšiřující úkoly a prostor pro hlubší zkoumání. Společné cíle kombinujeme s přiměřenou mírou volby a individuálním postupem.

Domácí příprava navazuje na výuku a její podoba se mění podle věku a potřeby procvičení. U mladších dětí zahrnuje například čtení s rodičem, krátký nácvik psaní, přípravu pomůcek nebo vlastní malý projekt. Starší děti se učí zapisovat zadání a termíny do diáře a rozvrhnout si práci.

Pokud se dítěti v některé oblasti opakovaně nedaří ani po běžné úpravě zadání a průběžné dopomoci, obtíže nejprve co nejkonkrétněji popíšeme. S rodinou se domluvíme na další podpoře i termínu, kdy společně vyhodnotíme její účinek. Podle potřeby postup konzultujeme s kmenovou školou nebo specializovaným pracovištěm. Vždy společně posuzujeme potřeby konkrétního dítěte a skutečné možnosti našeho prostředí.

ANIMA nemá podmínky pro dlouhodobou podporu jednoho dítěte jedním dospělým ani pro zajištění asistenta pedagoga. Pokud dítě takovou podporu potřebuje, nemůžeme ji v běžném provozu slíbit. Při přijímání dítěte i při změně jeho potřeb proto vedeme otevřenou konzultaci s rodiči a případně s odborníky, aby bylo jasné, zda je naše prostředí pro dítě bezpečné a vzdělávací potřeby v něm mohou být skutečně naplněny.

8 Rodina a komunita

Rodina a průvodci sdílejí zájem o to, aby se dítě učilo a prospívalo. Rodiče přinášejí znalost jeho života mimo školu, průvodci zkušenost s učením a fungováním ve skupině. Potřebujeme včas sdílet důležité informace a domlouvat se na podpoře, které dítě rozumí.

Partnerství zahrnuje respekt k rolím i prostor pro odlišný názor. Citlivá témata řešíme přímo s příslušnými průvodci nebo vedením, v klidu a bez přítomnosti ostatních dětí. Společná setkání a průběžná komunikace mají pomoci zachytit potřeby dítěte včas.

Vzájemnost v praxi

Komunitu tvoříme tím, co pro sebe navzájem děláme. Každá rodina má jiné možnosti a dovednosti; důležitá je domluva na podobě pomoci a dodržení přijatých závazků. Zapojení rodin má také konkrétní rámec v provozních a smluvních dokumentech.

Jak to vypadá v praxi Rodiče podle svých možností připravují např. Dílničky (kroužek pro malé kutily), a zapojují se do komunitních brigád. Při brigádě společně opravujeme, stavíme, uklízíme a zvelebujeme zázemí, které děti každý den používají. Přítomnost rodin má praktický význam a současně pomáhá lidem se poznat, domluvit a zažít, že školní prostředí vytváříme společně. Proto si přejeme, aby se komunitních brigád účastnily všechny rodiny v rozsahu, který odpovídá jejich možnostem. Děti chystají stanoviště na slavnosti, provázejí mladší kamarády a podílejí se na společných projektech. Vidí tak i na příkladu dospělých, že mohou být ostatním užitečné a ovlivnit místo, ve kterém tráví čas.

Odpolední čas

Družina nabízí odpočinek, volnou hru a zájmové činnosti. Děti zde mohou rozvíjet vztahy i vlastní nápady. Nabídka kroužků doplňuje dopolední program; při plánování bereme v úvahu také potřebu klidu a neřízené hry po výuce.

9 Jak vyhodnocujeme naši práci

Zajímá nás, co děti skutečně zvládají a jak dokážou znalosti použít. Stejně důležité je, zda se mohou soustředit, cítí se ve skupině bezpečně a postupně potřebují méně pomoci při běžné práci. Opíráme se o konkrétní výstupy dětí, jejich sebehodnocení, pozorování a rozhovory s rodinami.

Podněty využíváme při přípravě dalších činností. Když se při samostatné práci ukáže neporozumění, vracíme se k vysvětlení a názorným pomůckám. Když se opakuje vyčleňování z her nebo nerespektování hranic, věnujeme tématu čas ve skupině i při spolupráci s rodiči.

Jak se učí a vyhodnocuje tým

Také průvodci se učí a potřebují bezpečnou, konkrétní zpětnou vazbu. Evaluace neslouží ke kontrole pro kontrolu, ale k tomu, aby se zkušenost jednotlivce proměnila ve společnou kvalitu týmu a aby koncepce odpovídala skutečné výuce.

Oblast	Jak s ní pracujeme
Kolegiální zpětná vazba a sebehodnocení	Průvodci průběžně reflektují vlastní práci, sdílejí zkušenosti a stanovují si další profesní kroky.
Autoevaluace a hospitace	Výuku pozoruje kolega nebo koordinátorka. Následuje konkrétní rozhovor o tom, co fungovalo a co je možné upravit.
Profesní rozvoj	Průvodci se účastní kurzů, webinářů a dalších forem vzdělávání podle potřeb dětí i týmu.
Týmová spolupráce a supervize	Pravidelné porady, společné plánování a supervize pomáhají řešit pedagogické otázky, vztahy i náročné situace.

Nejméně na konci každého pololetí společně vyhodnocujeme, co se děti naučily, kde podpora nestačila a co potřebujeme změnit. U domluvených kroků určujeme odpovědnost a termín návratu. Koncepci průběžně aktualizujeme tak, aby odpovídala skutečné práci s dětmi.

Jak to vypadá v praxi Tým na poradě porovnává plán s konkrétními výstupy dětí, pojmenuje, co se podařilo a kde je potřeba změna. Z hospitace nebo supervize vzniká konkrétní další krok, ke kterému se při následujícím setkání vracíme.